

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közhangya.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre . . . . . 10 frt.-kr.
 Fél évre . . . . . 5 „
 Negyed évre . . . . . 2 „50”
Egyes szám 5 kr.
 A lap szellemi részét illető minden közlemény (plácás, Vecsey-nás földészeti, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.
 Előfizetheti helyben
 TRÉGGDI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE nyomdájában az a postahivatalok útján.

Hirdetési díj
 Négy soros betűs sorért 5 kr.
 Nagyból terjedelmű a többesre hirtetésnek alkalmatosságul a legolcsóbb árértékűt választandó. Bélyegdíj minden különbeírástól 30 kr.
 „Nyitár”-ban megjelenő közlemény minden betű sorá 20 kr.
 Hirdetéseket felvételre a kiadóhivatalban, KUTASI I. Könyvkereskedésében, valamint ZICHNER-MAN H. Könyv. Irodájában is.
 Név nélkül vagy bérmentetlennel beküldött közlések nem vesztnek érvényüket.
 Kéziratok vissza nem adandók.

telmi bank
 mellett
 NÖKET

házakra is.
 39 éven belől tet zés
 denek.
 zarva.

burgi cikkek.
 amburgban.

et
 el, 5 kilónként utávételell.
 kilo 1.95 1.45—1.25 o. é.
 lonként, körülbelül 30 darab
 1.75 o. é.
 kilónként . . . . . 6.35 „
 wüz p. 5 Kilo . . . . . 3.65 „
 rdina 5 kilónként 1.70 „
 5 kilónként 2.10 „
 25 darab . . . . . 2.25 „
 40 darab . . . . . 1.70 „
 zac 5 kilo . . . . . 3.85 „
 rak, 5 kilo . . . . . 4.15 „
 s hordóba . . . . . 3.85 „
 kilo . . . . . 2.35 „
 . . . . . 2.75 „
 rum 7.50—6 . . . . . 4—
 kével, sz. galunk.

ős kereset!
 egy helyben lakó egyé-
 s díj sorsjegyek részlet-
 tudásával az 1883. évi
 zikk szerint foglalkozni
 rangu budapesti bank-
 val elnyos feltételek
 nek; némi tevékenység
 mellet
 nyi havi keresetre
 miniatúr,
 foglalkozás megnevezésé
 ahoz Bécs, sub I. 1150
 tizendök.

KITÜNTETÉS
 SZÉKES-
 FEHÉRVÁR
 ezüstérem 1879.

DISZOKLEVÉL
 1871-ben.

„Rendületlenül!” . . . .

(K. B.) Itt egykor régen, hősök idejében, alattunk regett, ingott a talaj. Kardcsattogás s ágyudörgés vegyült a nyári szellő fuvalmaival. Csendesesen nyugosznak a hős fiak, duló csaták után, sirjok felett bokor, virány zöldel.

Sokat vesztettünk: elhunytanak legjobbjaink, a hosszú harc alatt, — szent zászlónkat ronggyá tépte telhetetlen dühében a zsarnok ellenség, de magasztos jelszavait, a szabadság, egyenlőség, testvériség örök ígéit nem irtáta ki szívünköl, — ha ajkunk szótlán maradt is, szívünk annál feunnebben dobogott érettk.

A kétségbeesés szomoru éjjelén is kihajtott szívünkben a remény zöld ága, felvillant azon hitnek bátorító sugara, hogy:

— „E porba omlott szent haza
 Fel fog virulni még,
 El bíró a fe hők telett,
 S áll a villamos ég!”

Az öríási veszteséget, mely vérgomlással fenyegetett bennünket, keresztüléltük. Új renényvel nézünk a közelgő második ezredév elébe, új tetterővel készülünk a nagy munkára, hogy hazánk épületét anynyira megszilárdítsuk, hogy minden viharal bátran szembeszálljon.

Nincs Európának egyetlenegy állama sem, mely oly hosszú, oly dicső multra tekinthessen vissza, mint Magyarország. És e mult talajában gyökeredzik hosszú, dicső jövőnk terebélyes fája, melyre ha ráfúj is a kishitűség szellője, csupán egy-két levelet tud róla lesodorni, a fa ágait meg se tudja ingatni.

Es dacára annak, hogy hazánk a legregibb állam, dacára annak, hogy egy népesség, mint területre nézve a nagyobb országok között foglal helyet: még se bír teljes önállósággal és függetlenséggel.

Epen azon tényezőkre nézve, melyek valamely ország függetlenségének biztosítékául szolgálnak, — minők: az önálló bank, önálló hadsereg s önálló vámterület — keveredett közös-ügyes viszonyba Ausztriával.

A kislelkűség, a nemzet vélt gyengesége teremtette meg a közös-ügyeket, melyek Magyarországot Ausztria gyarmatává súlyesztették le. Azonban a nemzet nagy része már régen belátta ezen állapot tart-

hatatlanságát s ha akarjuk: gyökeresen le-
 het rajta változtatni.

Az erős akarat nem ismer akadályt. Egy nemzet egyöntetű akaratának elnyomására nem elégségesek a hatalom szuroinyainak százezrei, — s a szuroinyokra támaszkodó hatalom romlandóbb, mint a kártyavár.

Lobogtassuk tehát rendületlen hittel a nemzeti szabadság, a függetlenség zászlaját, melyet még e haldokló század végén győzelemre vihetünk. Magyarország fentállásának 1000-ik évfordulóját csak az által ünnepelehetjük meg méltóan, ha akkorára kivirjuk Isten- és természet-ada jogainkat!

Te láttad, nemes Debreczen városa, Magyarország legdicsőbb napjait, — falaid között kiáltottak ki a magyar köztársaságot, — itt zendült meg Kosuth hívó szava, itt küzdött meg a magyar protestantizmus a császári hatalommal: ily mult után nem állhatsz oda a nemzeti jogokat elharácsoló bün-banda táborába!

Te néked ott van méltó helyed azon táborban, melynek harcászai tollal, szóval, munkával — s ha kell: fegyverrel — a nemzeti függetlenségért küzdenek, — ha elfogod hagyjni e tábor: le fognak dölni falaid, mint Jeruzsálemé, kiaszik a fű meződön, aranykalász helyett undok ingovány lepi el rónádat!

Halld: Onnan a magasból a szabadság Istenének szava szól hozzád, — nézd: letekintenek a csillagtábor fátyolán keresztül nemzetünk elköltözött hősei, s lesvelesik, valyon felveszed e az ő zászlójukat, vagy pedig elmegy idegen Isteneket imádni?!

Válassz tehát: szégyen, avagy dicsőség várjon-e reád?!

Nem kételkedünk: az utóbbit választod!

— Országgyűlés. A költségvetési általános vita tegnapi Helfy zárbeszédével, Hegedüs előadó személyes jellegű felszólalása és gróf Szapáry pénzügyminiszternek Helfy beszédére tett észrevételei után véget ért a ház nagy többsége (a szabadelvű párt s a mérsékelt elvezek) általánosban elfogadta a költségvetési tervezet részletes tárgyalás alapjául s a szélső balról beadott határozati javaslatokat mellőzve. Helfy magára a költségvetésre nézve pedig azt jegyezte meg a többi közt, hogy e kormány alatt 33 millió frittal szaporodtak az adók s a deficit évenként a 40 millió körül járt. Most az országgyűlés két háza közti

érintkezés módjára vonatkozó bizottsági jelentés vétetett tárgyalás alá. Mint előadó Rakovszky István indokolta röviden a bizottság javaslatát, mely pontonként tárgyalatván, kevés módosítással el is fogadtatott. Hosszabb vita az üzenetváltás eddigi módja körül fejlett ki. Thaly Kálmán sokszor szólalt fel itt és erősen buzgólkodott abban, hogy megmentsse az eddigi módot, a haz áttirását s a jegyzők általi üzenetváltást. Végül Tisza Kálmán felelt Istóczynek a regale megváltásra vonatkozó interpellációjára, kijelentve, hogy a kormány foglalkozott e kérdéssel, a javaslat már majdnem kész s csak az alkalmas pillanatot kell bevárni annak betérjesztésére. A választ Istóczyval együtt a ház tudomásul vette. Ma a kisebb tárczák és esetleg a belügyminisztérium költségvetése kerül tárgyalás alá.

DEBRECZENI POLGÁRA!

*Debreczeni civis,
 Igaz is, meg hív is;
 Látod-e a zászlót?
 Hallod-e a jelszót?
 — Debreczen polgára,
 Gondolj a hazára!*

*Kosuth mondta hajdan,
 Társunk minden bünben,
 Hogy függetlenségünk
 A mi reményességünk!
 — Debreczen polgára,
 Gondolj a hazára!*

*Újra szólít a hon;
 Ki ki talpra álljon,
 Válasszuk azt, a ki
 Független hazafi!
 — Debreczen polgára,
 Gondolj a hazára!*

*Ne konzort osszon az,
 Kire népünk szavaz,
 De velünk remélni
 Tudjon s honnak élni!
 — Debreczen polgára,
 Gondolj a hazára!*

*Rákóczi harangja
 Csak e t kongja-bongja:
 Jaj a honnak, hogg ha
 Szentjogát eldobja!
 — Debreczen polgára,
 Gondolj a hazára!*

*Ne hiddba halljuk,
 A nagy elvet valljuk
 Követvélástalton
 Győzedelmetlással!
 — Debreczen polgára,
 Gondolj a hazára!*

Gili Balázs.

— A nagykallói kerület 48-as függetlenségi pártja értekezletet tartott, hogy az az elhunyt Kállay János orsz. képviselő helyett jelöltet állítson, a jelenlevők többsége a párt elnökét, Gál Elek balkányi földbírtokost, a kisebbség Szoboszlay József volt képviselőt kiál-

totta ki jelöltnek. Mind a két férfiú kipróbált bive pártúnak, mindamellert reméljük, hogy sikerülni fog a választókat egy név körül csoportosítani, nehogy a meghasonlást ellenfeleink felhasználni igyekezzenek. Egyébiránt az iránt semmi kétségünk sincs, hogy a derek kerület mindenesetre csak 48-as függetlenségi képviselőt fog az elhunyt Kállay János helyére a képviselőházba küldeni.

— Ausztria-Magyarország államjogi szerződését most két felől is utánozni akarják. A Köln. Ztg. állítása szerint, angol állam férfiak Bécsben tanulmányozzák a dualizmust,* hogy azt esetleg Anglia és Irland viszonyára alkalmazzák; másfelől Bulgária is ezt akarja utánozni. A bolgár Sobranje és a keletruméliai tartományi gyűlés oly viszonyt a lepuének egymással, mint a magyar országgyűlés és az osztrák reichsrath, közös ügyek lennének, melyeket a két törvényhozás delegációja intézne. Az anyagi kiugyezés pedig nem tíz évre szólna, nem nálunk, hanem öt esztendőre, mert Sándor fejedelem ennyi időre nevezetnek ki Kelet Rumélia kormányzóját. A szultán állítólag e feltételek alatt hajlandó beleegyezni az unióba.

— A forrongó Balkán. A görög kormány a hatalmak képviselőinek jegyzékét kezbesített, melyben visszatartja a jefegyverkezést, mert a philippopoli események által fölvetett kérdések még nem nyertek kielégítő megoldást. A szerb kormány Angliában ujjában 20 millió töltést, 18 hegyi őtöget és mitrailleuse-t rendelt meg, melyek négy hét alatt szállítandók. — A görög vízekben levő cs. és kir. hajóraj parancsot kapott, hogy továbbí rendelkezésig ott maradjon.

— Külföldi hírek. II. Lajos bajor királynak a világtól való elzártaága mind szigorubb alakot ölt, ugy, hogy — mint Münchenből írják — Bajorországban el vannak kszűlve a trónváltozás közelebbi eshetőségére. A király utódja a trónon III. Lajos lenne, Luitpold herceg legidősb fia, ki arról ismeretes hogy buzgó katolikus s Bajorország önállóságának híve. A mostani király ismert nagygnemet érzuéletéről s ezért Berlinben aggodalommal tekiutene a trónváltozás elé. — A nihilista mozgalom ismét észlelhető Pétervárott. Mint onnan jan. 14-ről írják, a napokban ott több nihilista elfogatás történt és pedig három ily esetről van tudomás, egymás után. Ebből a nihilista mozgalom élénkségére következtetnek.

Az iparosok nevelése és hazai iparunk fejlesztésének kérdése.

(Közgazdasági elmélkedés és egy konkrét-indítvány.)
 (Folytatás.)
 Nagy elismeréssel adózok minden gondolkodó ember a kir. közgazdasági ministerium iránt, hogy egy két igen nevezetes gyártelepet megmenteni igyekezett a végpusztulástól, érttem a herendi Európa hirt porcellán és a Testőry féle kőbányai diszmű és ipar művészeti czikkék gyárat és hogy a vászon szövés iparát különösen Szepes megyében kiváló er-
 *) Van rajta mit! Szerk.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Hogy fogtak el bennünket?

— Irta: Gáspár Imre. —
 Bizony megesszt az rajtuk, ugy értem a többes számot — hogy velem együtt többeken, hogy a budapesti rendőrség elé vittek, még pedig — nagy néptömeg szemeláttára!

Szerencse azonban, hogy oly jó kompániában esett meg rajtam ez a kázus, hogy nincs okom szégyenleni, de még inkább bátor vagyok az egészet elmesélni szép hegedűszóban.

Hő nyári delután volt. A szerkesztői iroda levegője fülledt volt az elviselhetlenségig. A gondolatok őszövéren születtek, a mit leirtam, az valóban veritékes munka volt. A nap éppen csak belém lehetett szerelmes, mert minden sugara oda tűzött az asztalomra s nagyon is forró csókokkal illette izzadó homlokomat. „Karczolatok”-at írtam mindennap a „Budapest”-nek — de ilyen olvadákony hangulatban ugyan kinek lett volna kedve Tisza Kálmánt karczolatni?

Hogy az augusztusi forróságról kellő fogalma legyen olvasómnak, elég annyit elmondanom, hogy a sikkre sokat adó redaktorom, a fanyás Szendrői Brankovics György is

elfeledte az egykori szerb fejedelemtől való lezármaszást és — kabát nélkül, ingujban dolgozott.

Bocsánatot is kért publikumától, hogy azt a vezércikket . . . kabát nélkül írta!

Ez már türehtelen állapot! Nem irok ma karczolatot, jelentem nagy határozottan principálisomnak. Aztán meg hát — vasárnap is van ám, eb a ki dolgozik!

— Hohó! pajtás! szól a princzi, a karczolat az én lapomra nézve valódi kincs! Hol hát a kincs?

— Kincs — nincs! mondám én a „Vén bakkancos” és fia a huszár: Veres csaplárjával, de már akkor (elzárkózva a cselzatos főnöki hízselgés ki- és behatásai elől) künn termettem az ajtón.

Es mentem egyenesen a — zöldbé.

Utközben találkoztam Mikszáth Kálmánnal, Gozdu Elekkel és Margittay Dezővel, a kik künn ögeyelegetek az utcán és — alakokra vadásztak.

— Halt, szerencsétlenek! kiált éppen akkor Gozdu, ne álljatok el a kilitást, az ott Buzi Zsófi! Valami járó-kelő asszony juttatta eszébe ezt az alakot, mint a hogy Vértesi Arnold szokott e gés s iveket telerszolgatni a képzelmére hatást gyakorolt, többnyire csüggeteg kifejezésű, bánatos képű arczokkal.

Felültünk a lóvonatúra, kimentünk a város-ligetbe, a mely mulató helyét fővárosunknak, fogyatékos színérzékkel, de tevékeny fantáziával megáldott emberek már akkor, 5-6 év előtt is — zöldnek szerettek nevezgetni.

Mind a három jeles író nagyvívű ember, a kik szeretik a tréfát és sok hajlammal bírnak, kivált a népies írást. Éppen azért egyenesen a népies mulatságok terének tartottunk; ott üritjük fenéig az élvezetek kelyhét.

A bécsi Wurstel-práter halvány másolata ez, melynek egyetlen eredeti vonását képezte jó Vasvári Kovács bátyánk utvestője, mely ma már nyomtalanul eltévedt egy másik utvestő, az országos kiállítás tömkelegében. Az öreg ur kedvéért eltévedtünk az utvestőben, aztán megnéztük a „Ringelspiel”, melyet Budapestben most már „körben-forgónak” és „sürgettyűnek” Debreczenben pedig — sokkal egyszerűbben — forgó-komédiának neveznek. Lőttünk a kalónbözö csel-lövő helyeken. Mellesleg mondvá, ott találtuk éppen Mejtényi Izidor bárót is, aki azt kérdezte a tulajdonostól, hogy mire lehet itt löni?

— Kecskére, csizmadiaira, cserép-pipára, visugár közepén ingó-lengő kifűt tojásra, bárrára, Bismarckra és bohócra.

— Hát journalistáranem? — kérdi a nemes papri.

Megnéztük Paprika Jancsit, a ki a zsidóverésben felszázaddal előzte meg az Istóczy politikáját és élveztünk „rrropegos frfris perreczet”, talicskán hordott fagyilátot, levételtük magunkat az amerikai fényké;észnel és ettünk hirtelen fött virsliit is. Hogy pedig elérjük a városligeti évek netovábbját, elvegyültünk egy éppen önkívületben levő csoportba, mely egy város-liget, krajczáros Blondin csoda-művészetének üvöltött dicsőséget és hozsánát.

A igazat bevallva, nem annyira az élvezetek szerezték nekünk gyönyörűséget, mint az élvező publikum. Azok a kopottas, de tisztességes ruhát öltött férfiak és asszonyok, kik hétköznap futnak-fáradnak a mindennapi kenyér után s csak vasárnap érnek rá pihenni, hogy helyesebben — munka helyett mulatozásban kifáradni; a boldog gyermekek, kik hét számra lakják sötét, dohos szobáikat s azzal a tiz krajczárral, a mit vasárnap kapnak szüleikől, a vállással beletíjegyvet vátottak a paradicsomba! Novellista barátaim boldogok voltak, körülök csak ugy hemzsegett a fel dolgozni való anyag!

Gozdu Eleknek (elegáns külseje, bevégzett modorokkal bíró uri ember) egy ilyen anyagon mindjárt meg is akadt a szeme. Szi-

kölcsi és anyagi pártfogása alá vette, — de helytelen hízéges volna, ha valaki azt állítaná, hogy ezen rendszerrel oly nagy ipart fogunk teremteni, mely a házi ipart szolgálataiba vegye, mely a kézműiparos osztályt azon részének, melynek ipara létjogát elvesztette, éppen a nagy ipar megteremtésével jöjjon segítségére.

Távol áll tőlem a részletekbe menni bírálatomnál, ez nem erre az alkalomra való, mert egyfelől tudom azt, hogy a helyzet, mellyel egy állam alkotásánál művelni számolnak, gátot vet gyakran a legjobb akaratnak is, és mert másfelől tudom azt is, hogy az állami actio üdvös csak akkor lesz e téren, ha a társadalom összetett kezekkel nem várja azt, hogy az állam teremtsen meg mindent. — En csupán csak azt kívánom megjegyezni, s azon nézetemnek kívánok ez alkalommal kifejezést adni, hogy a töké, mely nélkül minden törekvésünk sikertelen, minden cselekedésünk meddő marad, mindaddig nem fog az ipar fejlesztésének szolgáltatása állani, míg az állam, de legfőképpen a törvényhozási intézkedés nem fogja erre az utat egyengetni és elkeszíteni. Ezt én 1881-ben egy emlékiratban foglaltam. A hazában ezen emlékirat csupán egy német lap által bíráltatott meg, míg Bécsben és Berlinben feltűnést okozott, és örömtől szerzett, hogy ide haza napirendre tértek felette.

Ezen körülmény erősítette meg bennem ama meggyőződést, hogy az imént jelzett állítom igaz, s ez nyugtat meg az iránt, hogy előbb-utóbb az eszme diadal unnepe fog állni, mert felejtetlen koszorús költőnkől Vörösmarthytól tanultam, hogy:

Gondolj merészet és nagyot
És tedd reá elédet,
Nincs veszve bármi sors alatt,
Ki el nem csüggedett.

Ezzel bevezetem volna egyszerű elmékedésemet, melylyel indokolni és bizonyítani akartam azt, hogy midőn az amott jelzett három feltételnek egyikét, tehát az „ipari szakértelem“ fejlesztésért egy üdvös mozgalmat kezdeményezünk, egyszerűen szent kötelességet teljesítünk hazai iparunk, a közvagyonosodás és közérkölciség iránt.

Debreczen az igazi magyar alföld metropolisa, lakossága szorgalmas, szivós, lassan, de meggondolva halad, az isten megáldotta gazdag termő földdel, mint törvényhatóságon pedig megéltatik az atyai gondozó kez.

Nagy iskolájából sok jeleset adott már az országnak.

Aldozattal hozta létre kereskedelmi iskoláját, mely egyike a legjobbaknak, mezőgazdasági iskoláját ritka áldozatkészséggel támogatja, és segítette létre hozni a realudományok zsenge inezetéit éppen most akarja magásra nevelni, mindezen intézmények kiegészítést nyerne egy közép iparszakiskolával, melyből kitűnően képzett művezetőknek kell kikérülni.

Ezzel tartozik Debreczen első sorban önmagának, másodsorban a hazának.

Hogy milyen legyen a tervebe vett közép ipariskola, mily szakot öleljen fel, mily szervezete legyen, arról az alkalommal nem értekezhetem, mert egy részletes tervezésére úgy is egy szakbizottság kiküldetését fogom javaslathoz hozni s így csupán két dolgot fogok szorítkozni.

Egyik: hogy ki nek alkossuk meg ezen iskolát?

Kik fognak ebbe felvétetni?

Másik, honnan teremtessék elő úgy az alkotási, mint a fenntartási költséget?

A közép ipariskolába, vagy oly ifjak mennek, kik bevégezve legalább két polgari iskolát vagy két gymnasiumot osztályt, s az iparra szánják magukat és a helyett, hogy egy tanoncz évet töltsenek, három év alatt elméletileg és gyakorlatilag kiképeztetnek,

vagy oly ifju segédek, kik felszabadulást követelnek meg mint én vélemeztem és ez er más hon polgár.

Biztosan veszem, hogy az elmélet emberei merésznek veszik az előre bocsajtott számítás — és én nem tagadom, hogy csakugyan az, de csak addig lesz az a mig azok kikkre a társadalomban számított át nem értik és át nem érik a legszentebb kötelesség teljesítésének szükségét. — Engedjek reménylenem, hogy ez sokáig nem fog tartani.

A legközelebbi jövő meg fogja mutatni azt, hogy csalódtam é reményeimben avagy sem.

Gáz-mizériánk.
Debreczen, jan. 20.
(r. e.) A szem oly nagy kücsö az embernek, hogy azt veszélyeztetni nem szabad s minden, ami látószerveinknek hátrányára változik, azt egy modern színvonalon álló társadalomban mellőzni kell, megtérni nem szabad. Gázvilágításunk pedig oly silány, oly szemsértő, hogy ennek pártját egy valamire való, a miéknél sokkal kisebb városban sem mindég találjuk. Nemcsak egészségi, de közbiztonsági és szépségeti okok is szólának már bőven kifejtett felfogásunk mellett.

A világítás ügyét folytonosan szemelött tartani óhajtván, több városban utána jártunk, hogy kimutatást nyerjünk az iránt, mennyibe kerül ott a gázvilágítás? Mielőtt az összehasonlítást megtehetnők s kimutatathnók, milyen drága és mért drága a debreczeni gázvilágítás, feleljünk meg arra a kérdésre, hogy 1863 decz. hó 14-től, vagyis a gázgyár megnyitása óta a múlt év végéig mennyi gázt fogyasztott el városunk és mennyit fizetett az elfogyasztott mennyiségért?

Hivatali helyekben elfogyasztott 4.589,788 kbláb. fiz. 48602 frt 70 kr., utca világításra elfogyasztott 18.075,657 1/4 kbláb. fiz. 335.931 frt 97 kr., színház világításra elfogyasztott 9.581,500 kbláb. fiz. 55,748 frt 70 kr., Összesen városi fogyasztás 1885. decz. 31-ig: 32.246,945 1/4 kbláb. fiz. 440,283 frt 37 kr.

Egyelőre szolgáltatunk a pusztá kimutatással, megjegyezésünk az említett kimutatások beérkezését, nyomában követni fogjuk.

Hogy a gáz minősége ról is fogalmat szerezhessünk, a közönség jól felfogott érdekében nem különben tekintve a tudomány mai színvonalát, valóban elvárnók a gázfelügyelőtől, hogy a gáz minőséget mind vegytani, mind fizikailag evidenciában tartaná hogy t. i. megienne határozva vegytani uton, mely mennyiségben fordul elő a gázban a cethylen, azután a cethylen s minden olyan szénany s könny-vegyület, melytől a gáznak jóságos fűg. Masodszor fizikailag lenne kimutatva, hogy egy lángnak mielő fényintenzitása van? P. o. magán hazaknal hasznát egy tulipán-lángnak meg van-e a szerződésileg kikötött 10-12 normál-gyertya fényereje? Mitaassa ki az okokat, hogy a. i. mért nincs rendben a gázvilágításunk? Ezen okok — szerény véleményünk szerint — a következők lehetnek:

1. Rossz anyag, t. i. olcsó kőszén használata, finom köszén helyett. P. o. egyszerű salgó-tarjani köszén, ma már nem elegendi kiily nagy város világítási igényeit.

2. Előfordulhatnak a raffinázás hibái, melyeknél fogva a gázban több szensav és kéu-vegyület marad hátra, semhogy a kéu fényerőt a gázláng kifejthetné.

3. Vagy talán fordulhatnak elő hibák a

lépést, a midőn egyszerre csak nagy zajt hallunk — látunk szaladó embereket — ezek elen, szatyrát hadi-löbögőként lengeve tisztos lökötője felett, bős amazonként rohant... Franczel Karolina!

— Tolvajok! rablók! fogjátok el! üssétek le! — ezek a kiáltások hangzottak a levegőben, természetesen Budapest minden képzeltető nyelven.

Magunk is megállottunk. Nem tudtuk elképzelni, hogy ugyan mi lehetett a jó Franczel Karolina?

Azonban nem soká maradtunk kétségben, mert a tömeg egyenesen felénk tartott s Franczel asszonyság éppen a Gozsdu Elek karját ragadja meg ezen szavakkal: — Itt van a tolvaj!

Az ilyen helyzetekben, ordító és szitkozódó nép közepén akárki zavarba jöhet. Mi is meghökentünk, csak Gozsdu Elek maradt nyugodtan és rögtön felfogta a helyzet kómiáját is.

— Megvan maga bolondulva, Franczel Karolina? Kérdi nyugodtan s ez a magatartás imponálai látszott a tömegnek, de nem — Franczel Karolinának, a ki germán nyelven, egy amazon fenségével dörgött reánk ilyenén képen:

— Nix Franczel Karolina! Magok a tolvajok!

Az egyik beszélt velem, a másik meg elrepta a két — zálogcédulámat, meg tárczástól az egy forint husz krajczármat! Látta a kezében (itt mar per tu lettunk az erdemes delével) a sárga cédulákat, hát csak ide veie!

Váltig magyaráztuk Franczel Karolinának, hogy mi olyan emberek vagyunk, a kik esetleg plágizálhatnak — de lopni már csak nem lopunk soha! Eszünkbe jutott aztán az is, hogy mi okozta ezen Karolinakérdés bonyodalma; a budapesti állami zálogház egyik tulajdonsága ugyanis, hogy a cédulái... sárgák. Mikor Gozsdu Elek az általam kért végzetes cigaretta készítéséhez látott, a szelence födelének sárga belső oldalára sűttő a nap, és Karolina asszonyban ezen körülmény, és a megelőző megszólítás költötte a borzasztó gyanút!

A tömeg újra nyugtalankodni, Karolina pedig elkezdett tragikusá válni, — mit volt mit tenni, minthogy elindultunk a legközelebbi rendőri állomásra. En karon fogtam Gozsdu Elekot, Mikszáth Kálmán és Margittay Dező hátra maradtak, mert — prókátör emberek lévén — tudták, hogy így lehetnek hasznunkra.

És mi — haladtunk!

Eől mi, a vádlókat; utánunk (ami biz-

toságunk és jó kedvünk által kissé megrendítve de azért savó szemével mindig reánk kacsintgatva) Karolina asszony, oldalt Mikszáth és Margittay, köröskörül pedig rohogva, ujongva, csuor-fűtyölőt fújva és szitkozódva, Budapest valamennyi suszterinasa.

— Tolvajt visznek! tolvajt visznek! Nézzetek a jó madarakat! — ilyenféle felkiáltások tettek érdekesebbé a helyzetünket.

Azonban — ez a helyzet is véget ért a rendőri laktanyán. A biztos olvasott uri ember volt s kettőnk arczképével éppen akkor boldogított a valami szamaritanus redaktor a közönséget, a Mikszáth meg éppen a „Budapest“ben látott napvilágot néhány nappal előbb. Névjegyünket átadtuk s csakhamar kiderült az egész félreértés.

Ki volt boldogtalanabb, mint Franczel Karolina?

Amazoni tartás — oda! Menydörgő szónoklat — oda! Zálogcédulák — azok is oda! Egyszóval mindene oda veszett Franczel Karolinának, csak a szatyr maradt meg!

A szatyorban elhelyeztünk néhány forintot a szatyor tulajdonosának szive mélyébe pedig meg egyszer felmutatva előtte a szelence sárga belsejét) azt a tanácsot, hogy nem mind zálogcédula — a mi fénylik!

szelencekkel s tudomásunk szerint — e tekintetben már öt év óta sem történt kutatás! És akkor is, ha véletlenül a polgármester ur háza előtt kiszáradt akáczfák nem költöttek volna fel a figyelmet, a kutatás bizonyára elmaradt volna!

Tehetnénk még egyéb megjegyzéseket is, Hangsúlyoznók különösen azt, hogy gázvilágításunk nem kezeletik szakszerűen. Szomorú lenne, ha tanítázeteinkben (főiskola, reáltanoda, gazdasági tanintézet sat.) nem találkoznék ember, a ki a szakszerű ellenőrzést gyakorolni képes volna. Most egy másképen is elfoglalt tisztviselő eszközli az ellenőrzést, 200 forint rennumeráció mellett, pedig néhai Gellen-czei Pál ugy szerződött a várossal, hogy e teendőért élte fogytáig 600 forint évi díjjal huzott. Tegyük fel, hogy atéte volna az 1899. esztendő, a midőn a gázgyár a város tulajdonába megy át! A 400 forint megtakarítása tehát egy történetesség en alapul s a közérdeknek éppen nem hasznára történik.

Nem jövünk addig rendbe gázvizierálással, a mig a szakszerű és szigorú ellenőrzés nem tétetik egy szakképzett egyén kezébe, ki e mellett teljesíthetné a piaci czikkek és árak es mérlegek ellenőrzését és emellett a bor-analízist is!

A bontón.
— Farsangi prédikáció. —
Valamelyik círczapunk egy számában „kétfele csárdás“ felirattal két ugyesen rajzolt corzképet láttam. Az egyik szépen illemesen csárdásos paraszt legényt és leányt mutatott s az volt a Cifra Pauni uri ruhában.

Első pillanatban nem fojtattam el egy futó mosolyt e karikatúrák lattara, de csakhamar beájtam azt, hogy ennek az eznek melyebb jelentősége is van, mert mai társadalmunk hibáinak egész legióját rejti magában, oly hibákat, melyeknek kelő ostorozására komoly hangon kell intó szavakat tudítani.

A bontón-nak legelső mesterei, kikőtől a többi nepek e tekintetben legjobbet tanultak, a francziak, e velünk annyira rokonszenvező nép, melyért mi is hasonló meretekben lelkese-duk s mégis a bontón tereu tőlük legkevesebbet sajtaitottunk el. Csak nagy nehezen es bosszu új aiat sikerült a kiföld előtt azon hirtunet elosztani es megczafálni, mintha nálunk mindenki sarkantyut, pipát és fokost viselne; midőn a kultud maga jött el meggyőződni arról hogy a betyarkodás már csak a mult emiék közé tartozik, s mit latunk ma ujbol, hogy az meg mindig ki nem veszett, hanem mintegy rejtve lappangott, hogy amál ijesezőbb alakban ismét feussze fejt.

A vád a mai fiatalág nagyobb részét illeti, meg pedig első sorban a fiatal embereket. Ok is tudnak lelkesülni a szép hölgyek lattara, de lelkesedésük nem túri meg az illem es a jó izlés bekötöt, hanem nyereségében es sziajkodásban nyilvánul. Ok tudják mi a bontón, mi az udvariasság, de annyira bravur talának ennek meliözésében, hogy ma nap már úgy szólva szalonképessé teték ezt a tempót, a mire azelőtt a betyarkodás szava volt használatban. Kesztü nélkül tánczolni egy balon már a mindennapi dolgok közé tartozik, vagy boros fövel hölgyek közt maradni heczneka tartatik. Természetesen aztan a társalgás is ilyen magavisetnek megfelelő: teve izetlen bókokkal, közönséges, sőt kétértelmű écszekkel.

A tszettek es az idealizmus oly annyira ismeretlenek, a poetikus kedelyre haljó természetek oly ritkák, hogy vegre világias bairzsaság öli agyona a kedelyt.

De legy hogy a mai fben e sajnála fogg, elfogadj zeleidését. Ne ssór balozó le sel es pirulás söt, de örege szeleg magán.

De anna vissza akarua hetetlen, mer van valami gal tal ó természet kellemetlenség egy-két hölgy együttesen, u sőtisse a gava könyvszerzéség most önértete.

S e köré alapjaiban ing boi, kik igazán apak es házias Azért tén jó tanácsot, fókép a mam nyira, hanem anyáknak, n lesere.

* Színház ügyében a boi városi tanács bizottság vá élénk megbesz perczben meg.

* A felo estélyen Tó „Vörösmarty irodalomtörtén g e d u s Sánd kinezerizmus“ tot olvas. A f vén, kerjük a czei ó ora el korón kívül Nandor ur gyó jyeket. Ugyau

* Árvasz gye központi ügyforgalmaról 1884. évről át 1885. évbent é Elintézte Maradt h Ezek köz Pézses Sándor Orosz Endre Sepsy Dező

Kelt Deb

* Esküvő képviselő lebr tiva Ilona kisa reczeui nagy a frigré.

* Ermiha fognak egy reg tor“ cz. udon Östter eicher. gondnokát aze va kesett, 100 kikölcönözött, volna. Östterre ben, a hirt ale lene, az ottani nyomtatásban lapunkban is m a következő okk ner Lázár ottan uszt emel, hog hirtözeg előjárt tartott választó okból, mivel pa czára sem terje vizsgálo bizottsági jogok élvezesen a thorah jogtól eltitáni záni hata.ozta. határozatról szó es megjeserte egyidejüleg ura tett jegyzököny vettünk tudoma nasz csakugyan halylalvi orthod oly határozatot egyfelől meröbe nyival inkább r előjáróságnak s egészen eiterőle közeg méltóság jelzett határozta csakugyan pan pelengerre állit a fenyegetett hat a hűközőség ssa manyok szerint közgyüles jogkö hozott indokból november 16-iki ki közgyülesnek közö határozatai a mennyiben Ös ségi előjáróság lyos ügy forog f gód hivatalunka tozik, mire aztá tárgyalás alá ve szentesített orth értelmében ösz

kár. 50 évesnek látszó, len haja, kék szemű asszony volt; ruhája tiszta, — bár a színek fakók voltak a sok mosástól. Ilyen emberekről irjámásember az erzekeny külvárosi történeteket; keresni se kell jobb hősnőt. A karján bőr szatyort hordott, abban (a mint később kiviláglott) volt egy tárcza, két zálogcédula, egy gyűszű és két kifli. Nyitott szájjal, örömtől villogó szemekkel bámulta a városligeti Markulest.

Hogy is ne, mikor Markules éppen most nyit el vagy egy kiló égő szósz!

Nem állhatta meg Gozsdu Elek — szóba érkezett az a n y a g a l.

— Tetszik magának a komédia? — kérdi tőle.

— Na, o b l felett az asszony bájos budapesti m a g y a r s á g a l, mintha még a kérdés felett is csodálkoznia kellene!

— Wi heissen Sie?

— Karoline Franczel! felel az asszony, és azzal nem is vesztegetett reánk több szót, hanem nézte tovább a komédiát.

Gozsdu Elektől én cigarettát kértem; ő kinyitotta a dohány-tartóját. Kivü l e z ú s t volt, belül aranyozott. És a dohány-tartó ezen sajtáságán alapszik azon nap átél kalandunk.

Megelégtünk a látivalokát és indultunk volna hazafelé. Alig tettünk azonban néhány

lápást, a midőn egyszerre csak nagy zajt hallunk — látunk szaladó embereket — ezek elen, szatyrát hadi-löbögőként lengeve tisztos lökötője felett, bős amazonként rohant... Franczel Karolina!

— Tolvajok! rablók! fogjátok el! üssétek le! — ezek a kiáltások hangzottak a levegőben, természetesen Budapest minden képzeltető nyelven.

Magunk is megállottunk. Nem tudtuk elképzelni, hogy ugyan mi lehetett a jó Franczel Karolina?

Azonban nem soká maradtunk kétségben, mert a tömeg egyenesen felénk tartott s Franczel asszonyság éppen a Gozsdu Elek karját ragadja meg ezen szavakkal: — Itt van a tolvaj!

Az ilyen helyzetekben, ordító és szitkozódó nép közepén akárki zavarba jöhet. Mi is meghökentünk, csak Gozsdu Elek maradt nyugodtan és rögtön felfogta a helyzet kómiáját is.

— Megvan maga bolondulva, Franczel Karolina? Kérdi nyugodtan s ez a magatartás imponálai látszott a tömegnek, de nem — Franczel Karolinának, a ki germán nyelven, egy amazon fenségével dörgött reánk ilyenén képen:

— Nix Franczel Karolina! Magok a tolvajok!

Közgazdaság.

Budapesti sertésvásár. Kőbánya jan. 18. — Az üzlet csendes. Magyar urasági öreg nehéz 42.—44.— frtig, magyar urasági fiatal nehéz 43.—44.— frtig, magy. uras fiatal közép 42.—44.— frtig, magy. uras fiatal könnyű 42.—44.— frtig, magyar szedett nehéz 40.—43.— frtig, magyar szedett közép — 38.—40.— frtig, magy. szedett könnyű — frtig, romániai átmeneti bakonyi nehéz — frtig, rom. átmeneti eredeti közép — frtig, szerbiai átmenet nehéz 40.—42.— frtig, szerb. átmeneti könnyű 36.—37.— frtig hízó a vasutól mázsálva 30.—33 — frtig, hízó 1 fél éves élő súlyban 4% — hízó két éves élő súlyban 36.—30 frtig, makkos sertés élő súlyban, 46% levonással frtig. Az árak hízó sertéseknél páronként 45 kiló és 4%-os levonással méter mázsánként értendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek adtak el a vevőknek, páronként 3 arany vám fejében megtérítetik.

Színház. Holnap, csütörtökön, bérlet páros számban adatik: „A FÉNY ARNYAL” 100 arany pályadíjat nyert eredeti dráma Szegedtől.

Vasuti menetrend.

Debreczenből indul:

Table with 2 columns: Destination (Budapest, Szathmár, Kassa, Nánás) and departure times (d. e. 9 ó. 15 p., etc.).

Debreczenbe érkeznek:

Table with 2 columns: Origin (Budapest, Szathmár, Kassa, Nánás) and arrival times (reggel 4 ó. 26 p., etc.).

Felolós szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

73. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.

Árak ausztriai értékben

Kötelezettség és engedély nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt.

Price list table with 2 columns: Item description (AB. Asztali dara, C. Szinte, etc.) and price (100 kiló, 18.20, 17.20, etc.).

A Savóskuton a tél folyamán mintegy 220 öl fáról lehántható cserkéreg január hó 31-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza nagytanácstermében árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Az árverés alkalmával 50 frt bánompénz az erdőmester kezéhez lefizetendő.

Debreczen szab. kir. város erdőmesteri hivatala.

ENC SILLAG ANNA.

óriási hosszúságú Loreley-hajammal, mely az általam feltalált haj-növesztőkenőcs következtében, 14 hó napalatt 185 cmtr. husszuságot ért el és oly sürden nőtt, hogy annak sulya miatt három fontot már is kellett vágni.

Ezen haj-növesztő kenőcs a leghiresebb szak-ferriak és orvosi fakultások által elemeztetvén, nemcsak teljesen ártalmatlannak, de a maga nemében kitűnőnek is találtott. Növeli ugyanis a hajak növesi képességét, erősíti a haj alapot és a leghiztosabb mód a haj megtartására, valamint kopasz fej, ritkás bajusz és haj ellen is kitűnő hatásának bizonyult.

CSILLAG ANNA

Küldemények minden világrészbe, az összeg előleges beküldése mellett, vagy utánvétellel eszközöltenek.

Csillag et comp, Budapest, Király-utca 26. szám.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. Emil ur gyógyszerházában.

Ára köcsögönként 50 kr., 1 frt és 2 frt használati utasítással.

Advertisement for Neustein-Féle Sz. Erzsébet vertisztító labdacsoke. Includes text: 'NEUSTEIN-FÉLE SZ. ERZSÉBET vertisztító LABDACSOKE'.

Advertisement for 'székrekedéseket' (constipation) treatment. Includes text: 'székrekedéseket', 'lelküdeni a legtöbb betegségeknek e biztos forrását, a czukrázatok alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik.'.

Large advertisement for 'KUTASI IMRE KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.' with decorative borders, logos, and detailed text about book printing and distribution.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off, containing various notices and advertisements.